

SLOVENCIS SO STALI NA DRUGEM NAJVIŠJEM VRHU SVETA (8611 m)

USPEH NA MORILSKI GORI K-2

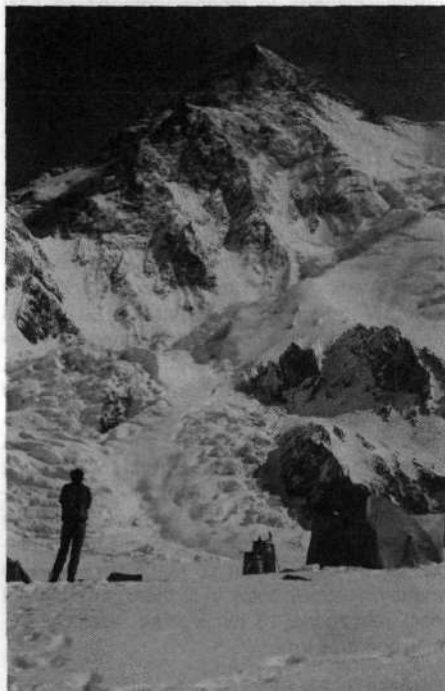
S himalajske orjaške gore K-2, 8611 metrov visoke druge najvišje gore sveta, se je letošnjega 2. julija vrnila prva in 20. julija druga skupina slovenskih alpinistov - članov uspešne in hkrati tragične slovenske alpinistične odprave: dva Slovenca, **Zvonko Požgaj** in **Viki Grošelj**, sta 13. junija prišla na vrh gore, dva dni pozneje pa je **Boštjan Kekec** visoko na pobočjih gore umrl za posledicami pljučnega edema in je ostal v objemu gore.

Odprava, ki jo je vodil **Tomaž Jamnik** iz Kranja in katere zdravnik je bil **dr. Damijan Meško** iz Ljubljane, je iz slovenskega glavnega mesta odpotovala 9. maja. V ekipi so bili alpinisti **Viki Grošelj**, **Davo Karničar**, **Boštjan Kekec**, **Rado Nadvešnik**, **Zvonko Požgaj** in **Boris Sedej**, v Amsterdamu pa se je skupini pridružil še splitski plezalec in star prijatelj slovenskih alpinistov **Stipe Božič** iz Hrvaške ter v Islamabadu še alpinisti **Carlos Carsolio** iz Mehike, **Goran Krapp** iz Švedske in **David Sharman** iz Anglije, ki so svoj del stroškov seveda nosili sami.

POT DO GORE

Kot je zapisal v svojem poročilu vodja odprave Jamnik, so bile vse formalnosti v Islamabadu, glavnem mestu Pakistana, vključno z nakupom hrane in kuhinjske opreme, opravljene do 15. maja, ko je zvečer celotna odprava odšla iz tega mesta. Zaradi deževnega vremena, ko letalski promet v kraj Skardu, kamor so bili najprej namenjeni, popolnoma zastane, so se odločili za cestni transport. Naslednjo noč je bilo moštvo skupaj z opremo v Skarduju, glavnem mestu Baltistana, ki je izhodišče za vse osemtisočake v Karakorumu. Zadnje nakupe so opravili 17. maja in se dan pozneje z devetimi džipi odpeljali iz mesta. S seboj so imeli 190 tovorov, težkih po 25 kilogramov, isto popoldne pa jih je v kraju Askole čakala vojska nosačev. Dve uri je 18. maja trajalo razdeljevanje tovorov in opreme, naslednji dan, 19. maja, pa so vsi skupaj v rahlem dežju odšli na dolgo pešpot. Kot je dejal Tomaž Jamnik, je naslednje dni pristop potekal brez vsakršnih zapletov. Najbolj je odpravo pestilo vreme, ki ni obetalo nič dobrega. Po šestih dneh so 25. maja dopoldne končali dostopni marš, izplačali vseh 160 nosačev in postavili nad ledenik Godwin Austen pod K-2 na nadmorski višini 5100 metrov bazni tabor.

Slabo vreme že dan pozneje ni bilo ovira, da naši planinci ne bi našli prehodov prek ledenika

Mogočen osemtisočak K-2 izpred enega od slovenskih taborov

Foto: Tomaž Jamnik

in postavili na nadmorski višini 5450 metrov čisto pod začetkom grebena Abruzzi dva šotora za pomožno bazo (ABC). Hoja po ledeniku je bila posebno prve dni zaradi skritih razpok in svežega snega dokaj zahtevna.

HITRO NAPREDOVANJE

Že drugi dan po prihodu na ledenik, 27. maja, so naši alpinisti postavili prvi višinski tabor - dva šotora, od katerih je enega kmalu uničil plaz. V baznem taboru pa je med tem zbolel zvezni oficir kapetan **Khalid Faiz**, ki sta ga ta dan zdravnik dr. Meško in alpinist Kekec pospremila do nižje ležeče Kondordije, od koder so ga v dolino odpeljali s helikopterjem. Do konca odprave se ni več vrnil v bazo.

Vreme na gori naslednje dni sicer ni bilo ugodno, vendar je ekipi 3. junija uspelo na višini 6700 metrov postaviti drugi višinski tabor in 7. junija na višini 7250 metrov tretjega. Že tri dni pozneje pa je plaz uničil šotor v tretjem višinskem taboru. Tako so najprej nekoliko višje postavili drug šotor, pozneje pa so nedaleč od

tod za prenočevanje raje skupali snežno luknjo, ki je bila mnogo varnejša.

Obdobje slabega vremena, ki se je začelo 28. maja, se je končalo 8. junija, vendar je dan pozneje še vedno močno pihalo po Abruzziju. Z obdobji slabega in lepega vremena so naši alpinisti imeli izkušnje že iz leta 1986 in 1988, zato so se zavedali, da bo treba obdobja lepega vremena, ki navadno niso daljša od petih dni, res dobro izkoristiti.

Tako so smer prvi lep dan, 9. junija, opremili do višine 7300 metrov, prvo daljše obdobje lepega vremena pa je bilo že vredno izkoristiti za naskoke na vrh.

Najvišje sta bila takrat Šved Krapp in Anglež Sharman, ki pa sta se morala 10. junija po močnem jutranjem vetru umakniti iz polomljenega šotora v tretjem višinskem taboru. Še isti dan se je vreme umirilo in naslednja naveza, v kateri sta bila Mehičan Carsolio in Slovenec Požgaj, je v tretjem višinskem taboru postavila v višini 7300 metrov nov šotor. Fanta sta se odločila, da bosta zaradi globokega snega počakala naslednjo navezo, Hrvata Božiča in Slovenca Grošlja, med čakanjem pa sta 11. junija skopala luknjo v snegu, v kateri sta zvečer obe navezi prespali, naslednje jutro pa skupaj začeli plezati proti rami. Zvečer so fantje v višini 7860 metrov postavili šotor in v njem preživeli del noči, zelo zgodaj 13. junija pa so začeli zaključni vzpon proti vrhu.

DRAMATIČEN SESTOP

V prekrasnem jutranjem vremenu, ki se je nadaljevalo od prejšnjih nekaj dni, so se vzpenjali proti vrhu, pri čemer jih je oviral le globok sneg. Medtem ko so šli oni proti vrhu, je šla proti četrtemu višinskemu taboru naveza, v kateri sta bila slovenska alpinista Kekec in Sedej, ki je dodatno označevala smer, proti tretjemu višinskemu taboru pa je šla naveza, v kateri sta bila naša plezalca Karničar in Nadvešnik, ki je dodatno zavarovala smer pod in nad taborom tri.

Deset minut pred eno uro popoldne je četverica, ki je bila najvišje na gori, po brezžičnem telefonu sporočila, da je še 20 minut pod vrhom in da se je vreme spridilo, vendar ne toliko, da bi vzpon opustili. Pozneje se je izkazalo, da so vendarle nekoliko napačno ocenili svoj položaj, saj so v zares slabem vremenu šele ob štirih popoldne prišli na vrh, ostali na njem le kratek čas in nato začeli sestopati v četrti višinski tabor, kjer sta bila tedaj Kekec in Sedej.

To je bil dramatičen sestop, pravzaprav beg z gore v meglenem in sneženem vremenu. Vikiju Grošlju, staremu himalajskemu mačku, je ob sedmih zvečer uspelo najti šotor četrtega višinskega tabora, Zvonku Požgaju, ki je od četverice prvi, čeprav najmlajši iz odprave, saj je star komaj 24 let, stopil na vrh K-2, pa ob osmih

zvečer. Splitčan Stipe Božič in Mehičan Carlos Carsolio sta bila prisiljena bivakirati nekje na rami, kjer ju je prehitela noč in sta četrti višinski tabor našla šele ob štirih zjutraj, ko se je vseh šest alpinistov gnetlo v majhnem šotoru.

Dan je sicer bil, slabo vreme pa ni ponehalo; nasprotno, vedno slabše je bilo, tako da je sestop po rami postal kljub markirnim palicam prav resen problem. Še resneje je bilo z Boštjanom Kekcem, ki je prejšnji večer začel kazati znake zanj sicer neobičajne utrujenosti in otopelosti, naslednji dan, 14. junija, pa je bilo stanje še slabše. Nobenega dvoma ni bilo, da sam ne bo mogel priti v varno nižino in da mu bo treba pomagati. Fantje na gori so se po posvetu z baznim taborom odločili, da začeta Viki Grošelj in Carlos Carsolio takoj sestopati, drugi pa ostanejo pri bolniku in počakajo, da alpinista iz tretjega višinskega tabora sporočita, ali so razmere primerne za tveganje umik. Grošelj je bil v tretjem višinskem taboru že opoldne in se je glede reševanja posvetoval s Karničarjem in Nadvešnikom, ki sta bila v tem taboru, Carsolio pa je ta tabor našel šele ob desetih zvečer, ko so nekateri že popolnoma obupali, da ga bodo še kdaj videli. Tako je morala skupina alpinistov v četrtem višinskem taboru sestop preložiti na naslednji dan.

SMRT NA GORI

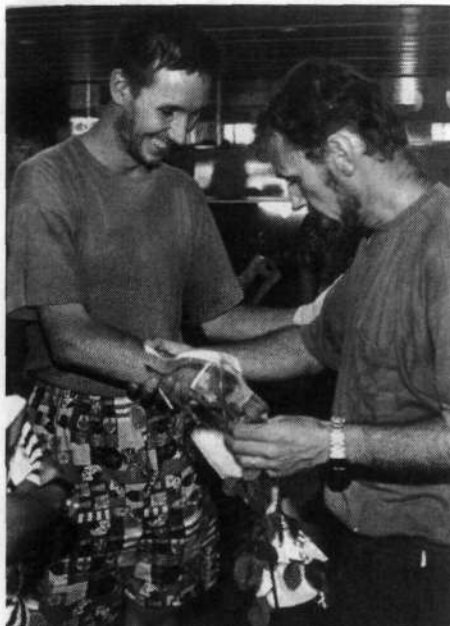
Iz baznega tabora sta tega 14. junija zvečer odšla Šved Krapp in Anglež Sharman z zdravili in kisikom za hudo onemoglega in bolnega

namesto komentarja

TAKSA ZA LEPO NARAVO

Največje večine slovenskih planincev niti malo ne zanima, da mora zdaj petčlanska skupina alpinistov plačati nepalski vladi 50.000 ameriških dolarjev za vzpon (ali poskus vzpona) na najvišjo goro sveta, na himalajski Mount Everest, primerno nižje pa so tarife za vzpone na nižje gorske vrhove. Tamkajšnja oblast ve, da je zanimanje za plezanje in hojo po gorah veliko in da so ljudje za takšne svoje užitke pripravljani plačati.

V evropskih Alpah so domačini že v prejšnjem stoletju ugotovili, da jim gore, kupi kamenja, ki komajda kaj rodi, lahko prinesejo lepe denarje, če le znajo »turistom« (se pravi planincem, tistim, ki gredo na turo)

Zmagovalca K-2 Zvonko Požgaj in Viki Grošelj na ljubljanskem letališču po vrnitvi z gore: Vikijev zaskrbljen pogled na Zvonkove povite (in že operirane) roke

Foto: Marko Feist

Kekca. Že takrat je bilo jasno, da bosta naslednji dan lahko prišla le do drugega ali v najboljšem primeru do tretjega višinskega tabora. Tako je bil premik iz četrtega višinskega

tabora nujen. Skupina, v kateri so bili Božič, Sedej, Požgaj in Kekec, je 15. junija dopoldne v kratkem predahu med sunkoma viharja začela sestopati, vendar je bilo vse jasneje, da zbolelemu alpinistu ni več pomoči. Škofjeloški plezalec Boštjan Kekec je med sestopom po rami preminil in njegovi alpinistični kolegi so ga k večnemu počitku položili v snežni grob visoko na gori.

Drugi trije so do večera prišli do tretjega višinskega tabora, naslednje jutro pa je bil njihov sestop spet resno ogrožen: Stipe Božič je dobil hudo snežno slepoto, Zvonko Požgaj pa je začel čutiti vse hujše posledice omrzlin na rokah in nogah. Vprašanje je, kako bi se vse skupaj končalo, če jim ne bi prišli na pomoč Krapp, Sharman, Karničar, Nadvešnik in dr. Meško. Tako so bili vsi rešeni alpinisti 18. junija spet skupaj v baznem taboru.

Kaj storiti ob tem uspehu in tragediji na gori? Ali naj bi odpravo nadaljevali, da bi svojo priložnost dobili še drugi, ali naj bi jo končali? Že kratek posvet v baznem taboru, na katerem so sodelovali vsi člani odprave, je pokazal, da imata trden namen nadaljevati poskuse vzpona na vrh le Šved Krapp in Anglež Sharman, medtem ko so drugi zaradi prestanih naporov in izgube svojega alpinističnega kolege in prijatelja želeli čim hitreje pospraviti hrib in zapustiti bazni tabor.

Zgodilo se je tako, kot so se dogovorili. Dne 19. junija so na Silkeyevem pokopališču postavili skromno obeležje v spomin na Boštjana Kekca,

prodati doma pridelano hrano in svoje storitve. Zadovoljni sta bili obe strani: domačini, ki so zaslužili, in planinci, ki so za primeren denar lahko kupili dobro blago in storitve. V naslednjih desetletjih so se takšne oblike gorskega turizma še razvijale skladno z razvojem turizma nasploh. Vedno je veljalo pravilo poštene trgovine in nihče se ni pritoževal nad takšnim načinom tržnega gospodarstva, čeprav se je marsikateri sold prelil iz žepa v žep, ne da bi država dobila svoj davek za to.

Zadnji čas so se razmere spremenile: turisti - planinci še vedno radi hodijo v gore in v gorske doline, vedno raje pravzaprav, nekateri pri nas pa so - enako kot v himalajskih dolinah - postali pogoltni na denar: ne domačini - pridelovalci in ponudjevalci storitev, ampak oblasti iz alpskih dolin hočejo imeti od teh turistov (ki so lahko celo čisto pravi planinci) več, kot so za ta denar pripravljeni dati. Ali pa je celo tako, da hočejo samo denar, ne da bi zanj karkoli ponudili: nemara zaprejo lokalno cesto ali pot (pa

ne iz naravovarstvenih razlogov), postavijo pred zaporo svojega človeka in pobirajo nekakšno vstopnino, parkirnino ali takso »kar tako«.

Ne mislimo na prostore, na katerih čuva avto, medtem ko so njegovi potniki na pohodu. Ne mislimo na vstopnino k naravni znamenitosti, ki so jo morali domačini urediti, da jo tujci lahko občudujejo.

Mislimo na nekakšno takso za okolje, namišljeno davščino, ki so jo pri nas začeli pobirati marsikje pod gorami, da bi kdaj v prihodnosti morda kaj uredili. To je sporna pristojbina, kajti po tej logiki bodo krajevne skupnosti nekega lepega dne začele pobirati - po nepalskem zgledu - takso za »svoje« gorske vrhove. To pa bi že malo dišalo (in morda celo že diši) po nezakonitem seganju v tuj žep. Ali ne bi bilo boljše namesto vratarja v kakšen predel postaviti stojnico s kakšnim spominkom, pijačo in sendvičem? Prav toliko denarja bi prišlo za to v isto blagajno.

Marjan Raztresen

že dan pozneje pa je helikopter odpeljal v Skardu hudo poškodovanega Požgaja in malo manj pomrzjenega Sedeja ter zdravnika odprave dr. Meška, saj je slovenski zdravnik pri podrobnem pregledu poškodb ugotovil, da je oba alpinista treba takoj prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Iz Skarduja so vsi trije odpotovali v Islamabad in s prvim letalom, v katerem so dobili prostor, pripotovali 2. julija v Ljubljano.

ORKAN JE ODPIHNIL SMUČI

Dne 19. junija se je vreme okoli mogočne gore K-2 spet začelo izboljševati in tako sta Šved Krapp in Anglež Sharman začela svoj zadnji poskus vzpona na vrh. Prekrasno vreme je naslednji dan spodbudilo tudi Jezerjana Dava Karničarja, da bi vsaj delno poskusil izpeljati svoj ambiciozen načrt: ob odhodu iz Ljubljane je bil namreč njegov cilj, da bi se smučal prav z vrha gore, kar mu je onemogočilo izredno slabo vreme, zdaj je hotel opraviti spust s smučni vsaj z rame gore. Smuči je namreč že med enim od svojih prejšnjih vzponov prinesel na pobočja malo pod ramo, smučarske čevlje pa je shranil v tretjem višinskem taboru. Toda 22. junija, ko sta se Šved in Anglež vzpenjala proti četrtemu višinskemu taboru, je doživel hudo razočaranje: dobro označene smuči na višini približno 7600 metrov so preprosto izginile. Ostale so le markirne palice, smuči pa je verjetno prevrnil orkanski veter in jih odpihnil po strmini, čeprav so bile do okovja zapičene v sneg. Peturno trmasto kopanje na gorskem pobočju ni prineslo nobenega uspeha in popolnoma razočaran se je Karničar še isti dan vrnil v bazni tabor. »Pa bi lahko prišel tako na vrh gore, če ne bi bil njegov glavni cilj smučanje z gore, in tudi smučal bi se lahko z gore, če ne bi imel take smole,« je takoj po prihodu na ljubljansko letališče dejal vodja odprave Tomaž Jamnik.

Dan pozneje, ko je bil Karničar že na varnem, sta se Krapp in Sharman ob dveh zjutraj odpravila iz četrtega višinskega tabora proti vrhu gore. Zaradi težav z derezami, ki so se mu snemale, je Sharman zaostal, doživel padec, končno odnehal in sestopil v pomožni bazni tabor ABC. Krapp je sam nadaljeval vzpon in ob 11. uri dopoldne stopil na vrh. Toda že eno uro pozneje se je vreme začelo - enako kot deset dni prej, ko je bila na vrhu četverica - kvariti, tako da je švedski alpinist sestopal v vedno hujšem vetru in sneženju, poleg tega pa so se mu še snemale dereze - in še nevaren zdrš je doživel. Ob vsem tem je vendarle prišel v četrti višinski tabor, kjer ga je popraviljanje derez zadržalo toliko časa, da je bil v tem taboru prisiljen počakati naslednje jutro, ko je v hudem sneženju in vetru nadaljeval sestop. Doživel je

čisto vse težave, ki so jih preživljali vsi naši fantje, ko so se vračali z vrha. Čisto na koncu je na ledeniku Godwin Austen le 500 metrov daleč od baznega tabora moral še bivakirati, tako da je v bazni tabor prišel 25. junija, en dan za soplezalcem Sharmanom, ki je zadnjo noč tudi bivakiral, ker ni našel pomožnega baznega tabora ABC.

REKORDNA VIŠINA BREZ DODATNEGA KISIKA

Zadnjega junija, pet dni pozneje, je odprava s 50 nosači zapustila bazni tabor, ta dan pa je dvojica poškodovanih alpinistov z zdravnikom odpotovala iz Islamabada.

Kot je v svojem poročilu napisal vodja odprave Tomaž Jamnik, je odpravi v 28 dneh na gori uspelo osvojiti vrh s petimi člani, vsi drugi člani odprave razen vodje in zdravnika pa so prišli vsaj do višine 7700 metrov. Vsak član odprave je povprečno opravil vsaj štiri vzpone, število vzponov in njih trajanje pa je bilo odvisno od naključja oziroma vrstnega reda, po katerem so si sledili vzponi. V štirih višinskih taborih in v pomožnem baznem taboru so naši alpinisti postavili osem višinskih šotorov in izkopali snežno luknjo. Smer je bila zavarovana s fiksno vrvjo od višine 5700 do 7400 metrov, do višine 7850 metrov pa označena z markirnimi palicami; tako je bil označen tudi dostop do ABC na ledeniku Godwin Austen.

Od 36 dni, kolikor so bili alpinisti na gori in v baznem taboru, je bilo samo 15 dni brez padavin, ta čas pa sta bili le dve obdobji s po štirimi dnevi in pol lepega vremena, ko je bil možen vzpon na vrh. Vendar je še te dni alpiniste močno oviral hud veter.

Odprava je s seboj tvorila 2800 kilogramov hrane in 1200 kilogramov opreme. Pretežno večino hrane so kupili v Pakistanu, vso opremo pa so pripeljali iz Evrope. Pri vzponu alpinisti niso dihali dodatnega kisika iz steklenic, prav tako jim pri vzponu na goro niso pomagali višinski nosači.

Tako je odprava, katere glavni sponzor je bil Smelt International iz Ljubljane, organizator pa Komisija za odprave v tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije, velik del dosegla načrtovane cilje: njeni člani so prišli na drugi najvišji vrh sveta, na K-2, ki je predzadnji, trinajsti osemtisočak, na katerega so se povzpeli slovenski alpinisti (manjka jim le še Anapurna, 8091 metrov visoka himalajska gora); hkrati je to najvišja gora, na katero so naši plezalci prišli brez uporabe dodatnega kisika; Viki Grošelj je na tej odpravi v okviru svoje akcije 8000 plus prišel na svoj deseti osemtisočak. Žal je ostal neuresničen cilj, da bi se Davo Karničar z vrha K-2 smučal.

Boštjanu Kekcu

Boštjan Kekec

John Donne (1573-1631) je zapisal: Če morje odplavi grudo prsti, je Evrope manj...

Ob smrti vsakega človeka je mene manj, zakaj vključen sem v človeštvo.

Kolikšen del odhaja ob smrti prijatelja, je odvisno od tega, kaj nam je ta prijatelj pomenil. Tokrat je odšel velik del.

V daljnem Karakorumu, na drugi najvišji gori sveta, je 15. junija ostal prijatelj, član slovenske odprave K-2 1993 **Boštjan Kekec**. Ostal je na gori, o kateri je razmišljal že pred leti, na gori, ki mu je bila že leta cilj tihih želja in načrtov. Gora, tako presenetljivo lepa in elegantna, da jemlje dih, ga je presenetila in neusmiljeno obdržala v svojem orjaškem smrtno hladnem naročju. S svojo krutostjo je presenetila tudi nas, ko smo zaman čakali na njegov povratek v dolino.

»Nič ne bom tvegali!« je Boštjan zagotavljal nekoč v baznem taboru, »moja družina mi pomeni več kot vsi vrhovi sveta.«

Res je, bil je skrben družinski oče, ki je vsak prosti trenutek izkoristil za igro s svojima otrokoma. Uspelo mu je uskladiti veliko strast do gora z obveznostmi do družine in službe. Le zadnje mesece pred odhodom jih je zanemari; obveznosti, ki jih je prevzel pri pripravah na odpravo, in tudi vsakodnevni trening so mu le vzeli preveč časa. Toda priprave je izpeljal tako kot le malokdo na odpravi.

Boštjan je svojo alpinistično pot pričel leta 1976 in od tedaj opravil preko 900 plezalnih vzponov. S problemi visokih gora se je spoznal na odpravah v Južno Ameriko in indijsko Himalajo. Poznane so mu bile vse oblike alpinizma od turnega smučanja in prostega plezanja do odpravništva. Kot alpinistični inštruktor je deloval od leta 1979 in vzgojil vrsto mladih, tudi v slovenski vojski. Svoje življenje je podredil alpinizmu in pri tem imel v svoji življenjski družici vso podporo. »Da bi le vreme držalo in da hitro končamo s K-2; z Zdenko greva letos še v hribe,« se je veselil povratka domov.

Žal mu ta želja ne bo izpolnjena. Kruta usoda ga je tako nenadoma in na tako krut način iztrgala izmed nas, da še dolgo nismo verjeli, da je to res. »Le zakaj?« sem se pogosto spraševal. »Kaj ni to preveč kruto, preveč krivično? Bil je vendar tako dobro pripravljen, tako načrten, tako temeljit. Nič ni prepuščal naključju.« Morda je tudi njega gora očarala in je razmišljal kot pokojni **Nejc Zaplotnik**: »Pot domov vodi le prek vrha! Preveč smo prestali, preveč hrepene-li, da bi hribu lahko pokazali hrbet. In doma so ljudje, ki me ljubijo, ki zaupajo vame in me spoštujejo mnogo bolj kakor se spoštujem sam. Tudi zanje sem pripravljen iti do konca.« In šel je, do konca, kjer ni več povratka, do konca, ki pušča za sabo samo globoko vrzel, nenadomestljivo izgubo, neizmerljivo bol. Ostal je visoko na svoji gori; v večnem snegu in ledu v kraljestvu, ki ga je Nejc znal tako lepo opisati: »Vse je ena sama izginjajoča belina, le odtenki senc ločijo stopinje, kjer sem hodil. Veter počasi briše sledi drobnega človeka in ko bom sestopil, jih bo zasul s snegom in nove poti bodo prekrile spomine.«

Boštjan žal nikdar ne bo sestopil, toda spomina nanj ne bodo nikdar zakrile nove poti. Ostal bo večno zapisan v naših srcih.

Tomaž Jamnik

ODPRAVA NA ZADNI OSEMTISOČAK

Vodja odprave Tomaž Jamnik je na tiskovni konferenci takoj po prihodu na ljubljansko letališče Brnik dejal, da uspeh te odprave vendarle ni popoln, ker so se vrnili brez enega člana. Povedal je tudi, da je slovenska odprava dosegla svoj cilj v rekordnem času, od 70 odprav, kolikor jih je bilo letošnje pomlad v Karakorumu, pa so bile poleg slovenske uspešne le še tri, kar je treba pripisati predvsem izredno slabemu vremenu. »Imeli smo dve priložnosti, dvakrat po nekaj dni lepega vremena, kar smo

dobro izkoristili,« je dejal. »Čeprav smo bili iz različnih držav in smo govorili različne jezike, smo bili izredno homogena ekipa in smo vsi delali za uspeh na gori.« Povedal je tudi, da so bili na eni sami odpravi, slovenski, doseženi prvi slovenski, hrvaški, mehiški in švedski vzpon na to goro, in dodal, da so bili pod K-2 člani švedske odprave, vendar se je njihov rojak Goran Krapp kljub temu že prej odločil, da bo na goro plezal z renomiranimi slovenskimi alpinisti - in ni se uštel: prišel je na svoj drugi osem-tisočak.

Viki Grošelj, ki je doslej stal na vrhovih desetih

**NAJBOLJ GLEDAN PLANINSKI FILM VSEH ČASOV
FILM O VZPONU NA NAJNEVARNEJŠO GORO NA SVETU**

Dvema prijateljema se uresničijo življenjske sanje - vzpon na K-2, najnevarnejšo goro na svetu. Na preizkušnji ne bodo samo njune izkušnje, pogum in vzdržljivost, temveč tudi same osnove njunega prijateljstva...

Film je režiral priznani režiser Franc Roddam, v glavnih vlogah pa nastopajo Michael Biehn, Matt Craven in Patricia Charbonneau.

NAROČILNICA

Spodaj podpisani

PRIIMEK IN IME

NASLOV

POŠTNA ŠT. IN KRAJ

naročam naslednje število izvodov filma K-2:

podpis

cena posamičnega izvoda znaša 1.999,00 SIT. Cena vključuje prometni davek in poštnino. Film je posnet v HI-FI stereo tehniki / VHS

Naročilnice pošljite na naslednji naslov:

**CARNIUM TRADE
PP 34
SLOVENSKI TRG 7
64000 KRANJ**

Film lahko naročite tudi telefonski ali po telefaksu, in sicer vsak dan razen nedelje od 9.00 do 17.00 na telefon (064) 211 829.

CARNIUM TRADE ISKRENO ČESTITA SLOVENSKI ODPRAVI NA K-2 ZA USPEŠNO OSVOJITEV TEGA OSEMTISOČAKA.

Med naročniki bomo izžrebali 5 dobitnikov kratkega filma »KAKO SO POSNELI FILM K-2« in 5 dobitnikov, ki bodo dobili vabila na slavnostno premiero naslednjega planinskega filma, ki bo v Sloveniji startal v začetku zime - to je filma o vzponu na Cerro Torre - **KRIK STENE**.

osemtisočakov, je po vrnitvi v Slovenijo dejal, da je to zanj grenko zmagoslavje: vesel je sicer uspeha, je dejal, vendar je, kot je rekel, na doseganji svojih 12 odpravah izgubil sedem soplezalcev, ta podatek pa mu daje že nekaj časa misliti.

Mogočna gora K-2 je od slovenskih alpinistov zahtevala hud davek, ko jih je spustila na svoj vrh: na njenih pobočjih je za vedno ostal Boštjan Kekec, Zvonku Požgaju, ki se je izkazal kot odličen himalajist in je izredno prenašal višino, pa so morali v ljubljanskem Kliničnem centru kirurgi v celoti ali deloma amputirati vseh deset prstov na rokah in štiri na nogah, medtem ko omrzline pri Borisu Sedeju niso bile tako hude.

Že letošnjega septembra in oktobra se bo z zadnjim osemtisočakovom, ki Slovincem še manjka, da bi končali serijo vzponov na vseh 14 osemtisočakov, kolikor jih je na našem planetu, spopadla slovenska odprava treh: prvenstvene smeri v južni (ali morda zahodni) steni Anapurne se bodo lotili vodja odprave **Matjaž Pečovnik** ter vrhunski alpinista **Franček Knez** in **Slavko Svetličič**. Morda bo kljub vsemu le uresničena želja nekaterih v planinskih krogih, da bi v jubilejnim letu slovenskega planinstva slovenski alpinisti priplezali še na zadnjo od najvišjih gora našega planeta. Še pred desetletjem si na to ni upal nihče niti pomisliti.

SLOVENSKI ALPINIZEM, KAM GREŠ - ALI NA ROB »ALPINISTIČNI AFERI«

KRIVEC JE - TOMO ČESEN!

BOJAN POLLAK

Dogajanje v alpinizmu je tudi odraz dogajanj v celotni naši družbi. Tudi v njej potekajo med drugimi razdiralni, samouničevalni procesi.

Nisem še neposredno zapleten v spor, vendar »ne sprašuj, komu zvoni...«, saj je ta spor pre-rastel v nekaj, kar zadeva ne samo alpinizem, ampak celotno našo dejavnost v gorah. Ta je pa tako kompleksna, da je nemogoče obdelati v kratkem razmišljanju vpliv spora nanjo, zato se bom tu omejil samo na del »spora«.

Glavni spor oziroma očitki lete na **Škarjo** in s tem na komisijo, ki jo vodi, češ da zavira razvoj vrhunškega alpinizma. Ta trditve je privlečena za lase, je brez enega samega trdnega dokaza. Škarja je načelnik KOTG od leta 1979 naprej in to je tudi čas, ko je slovenski alpinizem, predvsem z dosežki na odpravah, dosegel svetovni vrh, kar mu je priznala tudi tujina.

NAČRTNO DELO KOTG

Tako kot je to povsod, so vrhunski rezultati - razen izredno redkih izjem - lahko samo posledica vztrajnega, predvsem pa načrtnega dela. Ker tega ni naredil nihče drug, je KOTG v preteklih letih prosila alpiniste za ideje, za cilje, da bi lahko izdelala ta program, ki bi slovenski alpinizem popeljal v svetovni vrh. Toda odziv med slovenskimi vrhunskimi alpinisti je bil minimalen. Zato je bil izdelan program, ki je upošteval svetovne trende alpinizma in tistih nekaj slovenskih idej, imel pa je možnosti stalnega dopolnjevanja. Poleg tega je bilo v programu tudi to, da bi Slovenci do 100. obletnice ustanovitve SPD priplezali na vse vrhove nad 8000 metrov, in sicer po možnosti po novih smereh. Zato je KOTG podprla praktično skoraj vse - seveda v okviru svojih možnosti: K2, Ba-

girati, Anapurna, Čo Oju, Daulagiri, Šiša Pangma, Kangčendzenga, Kumbakarna, Lotse, Menlungtse, Yosemitei, Patagonija itd., kar je bilo v okviru tega načrta - in še kaj zraven. In tega ni bilo malo - od žepnih odprav v alpskem stilu do velikih in tudi kadrovskih odprav, na katerih so si mladi alpinisti pridobivali izkušnje za naslednje podvige.

Če bi ne bilo tega načrtnega dela in pomoči KOTG, ki ni bila samo denarna, bi bilo število naših alpinističnih vrhunskih dosežkov bistveno manjše. Veliko vprašanje je, če bi sploh bili na tem področju v samem svetovnem vrhu in marsikateri današnji vrhunski »revolucionar« bi bil samo povprečnež.

Delovanje KOTG je bilo ves čas javno in alpinisti so, če so le hoteli, tudi vplivali na program. Seveda pa je bilo za to potrebno tudi kaj narediti in ne samo govorčiti. Do danes namreč še nihče ne ve povsem točno, kaj se nekomu drugemu plete po glavi in kakšne načrte ima v mislih, če tega sam ne pove. Pa tudi prebrati je bilo potrebno tako osnutke programov, pa predloge programov in programe dela KOTG in seveda tudi konstruktivno odreagirati: priti na sestanek KOTG ali pa napisati pismence in seveda s primernimi dejstvi podkrepiti vso stvar, kakor je to pač v normalnem svetu potrebno narediti za vsako investicijo. In če se ne uspe prvič, potem je potrebno poskusiti še enkrat, če naj bi bila stvar res tako dobra, ne pa se ujaljeno umakniti. Saj tudi v steni ni uspeha vedno v prvo!

BISTVO SPORA

Mišljenje o tem, katero stvar je smiselno podpreti in katero ne, če so sredstva hudo omejena, je lahko zelo različno. In večina ljudi - tudi vrhunski alpinisti niso nobena izjema, kvečjemu obratno - je prepričanih, da imajo samo oni